

En skolekonsulents oplevelse af de sidste 40 års IT-udvikling – Hans Grue

Jeg blev færdiguddannet som lærer i 1974 med linjefagene engelsk, historie og idræt.

Computerverdenen begyndte at snige sig ind på mig midten af 1980'erne. Jeg arbejdede på det tidspunkt som lærer og skolebibliotekar på en skole og som ledende skolebibliotekar i en nordfynsk kommune. Arbejdet i skolebiblioteket havde på det tidspunkt ikke undergået større forandringer, men forløb som det havde gjort siden 1930'erne med registrering af udlån via lånerkort og stemping af bogkort. Dagens arbejde kunne konkret ses i mængden af stemplede bogkort.

Søgning på materialer foregik via kataloger og skolebibliotekets samling af registerkort, opstillet efter decimalnummersystemet.

Skolebibliotekernes fagblade begyndte i slutningen af 1980'erne at skrive om brugen af IT til at styre datamængder, så jeg tænkte, at jeg måtte have en større viden om dette, hvorpå jeg i 1987-88 over en vinter tog en HF i datalære på det stedlige gymnasium. Undervisningsindholdet var programmering og det lykkedes mig at lave et lille program, der kunne sende et søgeresultat tilbage, når man indtastede et søgeord.

Samme år købte jeg min første computer på 20 MB og med 5¼ " disketter. Forhandleren lovede, at den kunne holde min tid ud.

I starten af 1990'erne begyndte det at blive aktuelt at anvende IT i søge- og udlånsfunktionerne. Der var på landsplan 4-5 forskellige systemer at vælge imellem.

Før overgangen til elektronisk udlån måtte vi i kommunen lave en beholdningsregistreringskampagne, hvor alle materialer skulle påsættes strekkoder og registreres. Herefter havde man på det centrale skolebibliotekskontor en mastercomputer, der havde alle data på alle skolebibliotekerne i kommunen. Tilvækst og kassation foregik derefter i starten med fremsendelse af disketter til den enkelte skole. Disketterne var nu skrumpet til 3½ ".

Dette system har i de sidste 25 år undergået en tiltagende centralisering og professionalisering, så fremsendelse af materialedata i dag sker i netværk mellem central server og skolebiblioteket (læringscentret). Driften af skolebibliotekernes udlåns- og søgesystem varetages i de fleste kommuner i dag af folkebiblioteket. Ofte har folkebiblioteket og skolebiblioteket i kommunen det samme system.

Udviklingen er lige nu, at man arbejder på udviklingen af helt nye systemer, der inddragen brugen af de sociale medier og databrønde.

I 1997 blev jeg ansat som skolebibliotekskonsulent (ca. ½ tid) i en kommune i den vestlige del af Vejle Amt. Større kommune, flere skoler og med en stadig større fokus på anvendelse af IT på alle de områder, hvor dette kunne give merværdi.

I 2001 var man nået så vidt, at kommunen ville ansætte en IT-konsulent for skoleområdet på halv tid. Denne stilling blev jeg tilbudt, så jeg samlet fik en konsulentstilling på fuld tid.

De næste år løb jeg rigtigt stærkt. I starten gik der mest tid med fokus på den tekniske side af IT såsom serverdrift, printerinstallationer, programinstallationer i samarbejde med de tekniske IT-vejledere, der var på skolerne.

Undervejs i 2004 oplevede jeg den første skolesammenlægning med det merarbejde, det gav i form af fordeling af materialer på to afdelinger og efterfølgende omregistrering, så databasen var korrekt. Kombinationen af en skolebibliotekarbaggrund og arbejdet med IT gav mig dog også efterhånden den grundtanke, at arbejdet omkring materialer og IT var bedst funderet i et miljø, hvor viden, fleksibilitet og pædagogisk tæft var i højsædet, nemlig læringscentret.

Denne grundtanke tog jeg med, da kommunalreformen i 2007 medførte, at fem kommuner tilsammen blev til Vejle kommune. I 2007 forestod der på skolebiblioteksområdet i Vejle kommune et større arbejde med at få sammenlagt 3 forskellige skolebibliotekssystemer til ét samlet system. Det var kendte arbejdsmåder med omregistrering og nypåsatninger af strekkoder og en proces, der forløb rimeligt smertefrit.

I 2008 startede vi en proces op omkring skolernes IT-vejledere og skolebibliotekarer. Processen, der involverede et døgnseminar og forskellige arbejdsgrupper, resulterede i publikationen "Fra skolebibliotek til læringscenter", der vel var første forsøg på at beskrive det udvidede læringscenter som et sted, hvor der arbejdede både IT-vejledere og skolebibliotekarer. Nye tanker og nyt udsyn.

Perioden 2007 – 2013 var efter kommunesammenlægningens første eufori præget af økonomiske nedskæringer og rationaliseringer i form af skolesammenlægninger og manglende timetildelinger til læringscentrene på nogle skoler.

I de seneste par år er der dog fra centralt hold igen fokus mod IT og læringscentrets rolle. Der er lavet en ambitiøs IT-strategi, der indeholder en kraftig udbygning af serverkapaciteten og gigabit-netværk. Der er en yderligere centralisering og professionalisering på vej omkring styring af netværk og udrulning af programmer.

Der er en udvikling på vej, hvor eleverne medbringer deres egne devices. Der betales fra central hold for en produktionsplatform, hvor elever kan arbejde med tekst, billeder og lyd. Ligeledes støttes i disse år, fra statslig side, indkøb af digitale læremidler.

Alt dette peger i perioden fra 2015 og fremad mod et læringscenter, der involverer en fast kerne af læringsledere (skolebibliotekarer og pædagogiske IT-vejledere) og en række medarbejdere, der omkring deres fag har en stor IT-faglighed. Den tekniske IT-vejleder, som ikke nødvendigvis er en lærer på skolen, har også tilknytning til læringscentret. Der kræves overblik, styring, koordinering og fokus på udviklingstendenser.

En kommende bekendtgørelse vil forhåbentlig understøtte dette aktive læringscenter, der med god fundering i pædagogiske teorier og med relevante opdaterede uddannelser udlåner materialer, laver workshops for elever og undervisere og er faglige sparringspartnere.

Læringscentrets hovedopgave bliver vejledning i forhold til kolleger og elever, både på IT-området og på læringsmiddelområdet:

"Det rigtige læremiddel (skøn og fag) til den rigtige elev/lærer på det rigtige tidspunkt" – det er målet, til alle tider.